CONSELL JURÍDIC CONSULTIU
DE LA
COMUNITAT VALENCIANA

Dictamen 701/2026
Expedient 600/2026

Presidenta
Hble.
Sra. Margarita Soler Sánchez

Conselleres i consellers
Il·lmes. i il·lms.
Sr. Enrique Fliquete Lliso
Sra. M.ª del Carmen Pérez Cascales
Sr. Joan Carles Carbonell Mateu
Sr. Francisco Javier de Lucas Martín
Sra. Fernanda María Lapresta Gascón

Secretari general
Il·lm.
Sr. Joan Tamarit i Palacios

Hble.:

El Ple del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, en sessió celebrada el dia 7 d'octubre de 2026, sota la presidència de l'Hble. Sra. Margarita Soler Sánchez, i amb l'assistència dels senyors i les senyores que al marge s'expressen va emetre, per majoria, el següent dictamen, al qual s'adjunta el corresponent vot particular:

De conformitat amb la comunicació de V.H., de 28 de setembre de 2026 (Registre d'entrada del mateix dia), el Ple del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana ha examinat el procediment instruït per la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, relatiu al projecte de decret pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes.

I
ANTECEDENTS

De l'examen de l'expedient administratiu remés es desprén el següent:

Primer. Sol·licitud de dictamen

En data 28 de setembre de 2026, la Subsecretaria de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, per delegació del titular d'aquesta última, va remetre a aquest Consell Jurídic Consultiu (Registre d'entrada de 28 de setembre del mateix any) l'expedient corresponent al projecte de decret pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes (en endavant, el "projecte de decret") en què sol·licitava el preceptiu dictamen de conformitat amb el que disposa l'article 10.4 de la Llei 10/1994, de 19 de desembre, de creació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana.

Segon. Documentació remesa

L'expedient remés per l'autoritat consultant està integrat pels següents documents:

1. Sol·licitud d'aprovació del Reglament d'organització i funcionament de les universitats públiques valencianes, subscrita per la Presidència del Consell Social de la Universitat Jaume I de Castelló, coordinadora dels cinc consells socials de les universitats públiques valencianes, de data 13 de març de 2026.

2. Versió final del text del projecte de decret.

3. Informe justificatiu de la no necessitat de consulta pública prèvia del projecte de decret, emés per la Direcció General d'Universitats, de data 17 de març de 2026.

4. Resolució de 9 de maig 2026, de la persona titular de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, d'inici del procediment d'elaboració i aprovació del projecte de decret.

5. Memòria d'anàlisi d'impacte normatiu (MAIN), firmada per la Direcció General d'Universitats, de data 1 de juliol de 2026.

6. Informe sobre l'impacte de gènere del projecte de decret, emés per la subdirectora del Gabinet Tècnic, de data 15 de juliol de 2026. Acompanya a aquest informe l'annex III denominat "Llista de verificació dels informes

d'impacte de gènere de la Comunitat Valenciana a comprovar per les unitats d'igualtat".

7. Informe sobre l'impacte en la infància, l'adolescència i les famílies del projecte de decret, emés per la subdirectora general de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic, de data 13 de juliol de 2026.

8. Informe de coordinació informàtica, emés per la Direcció General de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions (DGTIC), de data 13 de juliol de 2026.

9. Informe de la Direcció General de Simplificació Administrativa sobre el projecte de decret, de data 15 de juliol de 2026.

10. Informe de la delegació de protecció de dades de la Generalitat sobre el projecte de decret, de data 10 de juliol de 2026.

11. Informe de no incidència del projecte de decret en l'àmbit competencial de Presidència i conselleries, subscrit per la Subsecretaria de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, de data 21 de juliol de 2026.

12. Informe negatiu de petjada dels grups d'interés del projecte de decret, emés per la subsecretària de la Subsecretaria de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, de data 7 de juliol de 2026.

13. Certificat del Consell Interuniversitari Valencià d'Estudiants (CIVE), emés per la cap del Servei de Regulació Universitària, de data 13 de maig de 2026.

14. Certificat del Consell Valencià d'Universitats i de Formació Superior (CVUFS), emés per la Subdirecció General d'Universitats, de data 13 de maig de 2026.

15. Informe justificatiu de la no necessitat del tràmit d'audiència ciutadana en relació amb el projecte de decret, emés per la Direcció General d'Universitats, de data 6 de juliol de 2026.

16. Informe jurídic de l'Advocacia General de la Generalitat, de data 5 d'agost de 2026.

17. Informe dels presidents i secretaris dels consells socials de les universitats públiques valencianes en resposta a l'informe de l'Advocacia de la Generalitat.

18. Informe de contestació a l'Advocacia General de la Generalitat, emés per la Direcció General d'Universitats, de data 23 de setembre de 2026.

Amb data d'entrada 6 d'octubre de 2026 la conselleria consultant va remetre a aquest Consell l'informe de data 1 d'octubre de 2026 emés per la Direcció General d'Universitats, que complementa l'emés el 23 de setembre de 2026 sobre les consideracions de l'informe de l'Advocacia General.

I en aquest estat del procediment es va remetre l'expedient a aquest Consell Jurídic Consultiu per al seu dictamen.

II
CONSIDERACIONS

Primera. Caràcter jurídic del dictamen

1. L'autoritat consultant ha instat el dictamen amb caràcter preceptiu, a l'empara del que disposa l'article 10.4 de la ja esmentada Llei de la Generalitat 10/1994, de 19 de desembre, de creació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana. Segons preveu aquest precepte, el Consell Jurídic Consultiu haurà de ser consultat preceptivament en els supòsits de "*Projectes de reglaments o disposicions de caràcter general que es dicten en execució de lleis i les seues modificacions*".

Conforme a la STC 18/1982, de 4 de maig, FJ4º, són reglaments executius "*aquéllos que están directa y concretamente ligados a una ley, a un artículo o artículos de una ley, o a un conjunto de leyes, de manera que dicha ley (o leyes) es completada, desarrollada, aplicada, pormenorizada y cumplimentada o ejecutada por el reglamento. Son reglamentos que el Consejo de Estado ha caracterizado como aquéllos "cuyo cometido es desenvolver una ley preexistente o que tiene por finalidad establecer normas para el desarrollo, aplicación y ejecución de una ley*".

I, més concretament, el Tribunal Suprem, entre altres, en la Sentència (Sala Contenciosa) de 21 de maig de 2013 (núm. rec. 171/2012), FJ4º, afirma que "*Se entiende por reglamentos dictados en ejecución de Ley no solo aquellos que desarrollan una Ley determinada sino también los que den lugar a cualquier desarrollo reglamentario de preceptos de una Ley".*

En el cas que ens ocupa, la norma projectada té per objecte aprovar el Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes, en compliment de la disposició transitòria segona de la Llei 7/2024, de 30 de desembre, de la Generalitat, de modificació de la Llei 2/2003, de 28 de gener, de consells socials de les universitats públiques valencianes, per a la seua adaptació a la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari, segons la qual

"*Els consells socials de les universitats públiques valencianes, en el termini màxim d'un any des de l'aprovació d'aquesta llei, adequaran el seu Reglament d'organització i funcionament. Mentre no es produïsca l'aprovació del nou Reglament d'organització i funcionament, mantindrà la seua vigència l'actual en allò que no s'opose al que es disposa en aquesta llei*".

Per tant, no hi ha dubte que el present decret que es projecta té per objecte completar, desenvolupar, detallar, aplicar o complementar una llei, d'ací ve que revestisca el caràcter de reglament executiu i, per tant, queda constatada la preceptivitat d'aquest dictamen.

2. D'altra banda, cal assenyalar que aquest dictamen s'ha requerit amb el caràcter d'urgència, tal com consta en la sol·licitud formulada per la Subsecretaria de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, per delegació del titular d'aquesta última, de data 28 de setembre de 2026. D'ací ve que resulte d'aplicació, igualment, el que preveu l'article 14.2 de la Llei 10/1994, de creació d'aquesta institució que: "*Quan en l'escrit de remissió dels expedients es faça constar la urgència del dictamen, el termini màxim per a la seua emissió serà de deu dies*".

I, l'article 76.1 del Decret 37/2019, de 15 de març, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, diu que "*Quan en l'escrit de remissió dels expedients es faça constar la urgència del dictamen i es motive aquesta, el termini màxim per a la seua emissió serà de deu dies hàbils*".

En conseqüència, qualsevol sol·licitud de dictamen que es curse amb caràcter d'urgència requereix de motivació. En aquest cas, la petició de dictamen es limita a assenyalar la urgència del dictamen, però sense aportar cap motiu que la justifique. Tampoc la Resolució de 9 de maig 2026, de la persona titular de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, d'inici del procediment d'elaboració i aprovació del projecte de decret, en la qual es declara la urgència de la tramitació del projecte de decret, proporciona cap raó que justifique aquesta urgència. D'ací ve que hàgem d'advertir la falta de motivació quant a l'emissió del dictamen amb caràcter d'urgència.

<u>Segona</u>. Marc normatiu aplicable i justificació del projecte de decret

1. La Constitució Espanyola de 1978 (CE) regula en l'article 27 el dret a l'educació. La consideració d'aquest dret com a dret fonamental suposa la incidència en aquest de la competència que l'article 149.1.1a de la Constitució atribueix a l'Estat per a regular "*les condicions bàsiques que garantisquen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals*".

Igualment, l'Estat té la competència de controlar i canalitzar el desenvolupament del sistema educatiu en els termes assenyalats en l'article 149.1.30a de la Constitució, segons el qual l'Estat té competència exclusiva en matèria de "*Regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria*".

Com assenyala el Tribunal Constitucional, en la seua Sentència 111/2012, de 24 de maig, FJ5º: "*En relación con la educación hay que recordar que se trata de una materia compartida entre el Estado y las Comunidades Autónomas (por todas, STC 6/1982, de 22 de febrero, FJ 3), y que las competencias del Estado en materia educativa derivan, sobre todo, de lo dispuesto en las cláusulas 1 y 30 del art. 149.1 CE (STC 77/1985, de 27 de junio, FJ 15), arraigando dichas competencias en el derecho fundamental a la educación (art. 27 CE), cuyo ejercicio igualitario debe garantizar el Estado (STC 6/1982, FJ 3). (…) Pues bien, el art. 149.1.30 CE atribuye al Estado dos competencias diferenciadas que, de acuerdo con nuestra doctrina, presentan un distinto alcance. En primer lugar, le reconoce competencia exclusiva para la "[r]egulación de las condiciones de obtención, expedición y homologación de títulos académicos y profesionales", mientras que, en su segundo inciso, le asigna competencia sobre las "normas básicas para el desarrollo del artículo 27 de la Constitución, a fin de garantizar el cumplimiento de las obligaciones de los poderes públicos en esta materia*".

De la mateixa manera, la STC 26/2016, de 18 de febrer, FJ4º, afirma que el règim de repartiment de competències en matèria d'Educació, "*tiene carácter compartido, como ocurre en muchos otros sectores del ordenamiento jurídico. En efecto, al Estado corresponde dictar sólo la legislación educativa básica, salvo en lo relativo a la ordenación de los títulos académicos y profesionales, en que su competencia es plena (art. 149.1.30 CE) (…) correspondiendo a las Comunidades Autónomas, conforme a sus competencias, adoptar a su vez las medidas de desarrollo y ejecución que sean necesarias*".

I la STC 109/2019, d'1 d'octubre, en el seu FJ3º –després d'examinar el patrimoni doctrinal d'aquest Tribunal en matèria educativa– proclama de manera expressa que "*corresponde al Estado "definir los principios normativos generales y uniformes de ordenación de las materias enunciadas en el art. 27 CE" asegurando "una orientación unitaria y dotada de cierta estabilidad en todo aquello que el legislador considera en cada momento aspectos esenciales de dicho sector material" (STC 184/2012, de 17 de octubre, FJ 3, y 24/2014, FJ 3). En materia de educación, nuestra doctrina ha subrayado también que el Estado "ciertamente debe establecer esas bases de forma suficientemente amplia y flexible como para permitir que las comunidades autónomas con competencias normativas en la materia puedan adoptar sus propias*

alternativas políticas en función de sus circunstancias específicas" (STC 131/1996, de 11 de julio, FJ 3)".

D'altra banda, i pel que fa a la Comunitat Valenciana, la Generalitat té competència en matèria d'educació d'acord amb el que disposa l'article 53 de l'Estatut d'Autonomia, aprovat per Llei orgànica 5/1982 d'1 de juliol. En concret, segons l'apartat 1 d'aquest precepte: "*És de competència exclusiva de la Generalitat la regulació i administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sense perjudici del que disposen l'article 27 de la Constitució Espanyola i les lleis orgàniques que, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 81 d'aquella, el despleguen, de les facultats que atribueix a l'Estat el número 30 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució Espanyola, i de l'alta inspecció necessària per al seu compliment i garantia*".

Precisament, i en el que a la matèria d'universitats es refereix, Les Corts van aprovar la Llei 4/2007, de 9 de febrer, de coordinació del Sistema Universitari Valencià, que desenvolupa el marc normatiu estatal respectant tant les competències de l'Estat com, singularment, l'autonomia de les universitats prevista en el nostre ordenament com un dret fonamental i una garantia institucional de configuració legal.

2. Els consells socials universitaris formen part de l'estructura orgànica del sistema universitari espanyol. Van ser creats per la Llei orgànica 11/1983, de 25 d'agost, de reforma universitària amb la idea d'estendre la universitat més enllà de la comunitat educativa i convertir-la en un autèntic servei públic referit als interessos generals de tota la comunitat nacional i de les seues respectives comunitats autònomes. Així, com diu expressament la seua Exposició de Motius, la creació d'aquest òrgan respon a la idea de garantir "*una participació en el seu govern de les diverses forces socials*".

Amb el temps, aquest òrgan va veure reforçat el seu paper dins de l'entramat orgànic universitari. Així, amb la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats (LOU) es van completar les seues competències de tal forma que poguera assumir la supervisió de totes les activitats de caràcter econòmic de la universitat i el rendiment dels seus serveis. En concret, assenyala la seua Exposició de Motius que "*El Consell Social es configura com l'òrgan de relació de la Universitat amb la societat. A aquest òrgan li correspon la supervisió de l'activitat econòmica de la Universitat i el rendiment dels serveis, així com l'aprovació dels pressupostos. La seua regulació correspon a la llei de les comunitats autònomes*".

Posteriorment, la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del Sistema Universitari (LOSU) manté el Consell Social com un òrgan necessari per a la connexió i col·laboració de la universitat amb l'entorn en el qual s'insereix. Més concretament, l'article 47.1 defineix el Consell Social com "*l'òrgan de*

participació i representació de la societat, un espai de col·laboració i rendició de comptes en el qual s'interrelacionen amb la universitat les institucions, les organitzacions socials i el teixit productiu. La seua composició haurà de reflectir adequadament la pluralitat de l'entorn social en la qual està radicada". En el seu apartat segon s'arrepleguen de manera àmplia i detallada les funcions essencials que se li atribueixen i en l'apartat tercer es remet al legislador autonòmic la seua regulació.

En virtut del mandat conferit per la normativa bàsica estatal, en particular, per la LOU, i en el marc de les competències atribuïdes per l'Estatut d'Autonomia, Les Corts van aprovar la Llei 2/2003, de 28 de gener, de consells socials de les universitats públiques valencianes, la qual tenia per objectiu regular la composició i funcions del Consell Social i la designació dels membres no acadèmics d'aquest d'entre personalitats de la vida cultural, professional, econòmica, laboral i social. D'altra banda, l'article 18 d'aquesta llei estableix que correspon a cada consell social elaborar el seu reglament d'organització i funcionament, que serà sotmés a l'aprovació del Consell de la Generalitat. Amb base en aquest precepte, es van adoptar les següents disposicions:

- Decret 287/2004, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Consell Social de la Universitat Politècnica de València.

- Decret 46/2005, de 4 de març, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Consell Social de la Universitat Miguel Hernández d'Elx.

- Decret 47/2005, de 4 de març, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Consell Social de la Universitat Jaume I de Castelló.

- Decret 48/2005, de 4 de març, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Consell Social de la Universitat de València.

- Decret 17/2006, de 27 de gener, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Consell Social de la Universitat d'Alacant.

Aquesta llei, no obstant això, ha sigut objecte d'una modificació recent per part de la Llei 7/2024, de 30 de desembre, de la Generalitat la qual, com assenyala el seu preàmbul, pretén actualitzar el marc autonòmic després de vint anys de vigència de la Llei 2/2003, de 28 de gener. En particular: (i) es modifiquen els articles 3 i 4 sobre les competències d'índole econòmica i rendiment acadèmic; (ii) s'introdueixen noves funcions en l'elaboració del pla

estratègic de les universitats, control de la despesa, adequació de l'oferta de títols a la demanda laboral i relacions amb la societat, entre altres; (iii) es dona una nova redacció als articles 5 i 6 relatius al procediment de designació dels vocals del Consell Social; i (iv) s'han introduït alguns canvis merament formals que afecten la mateixa denominació oficial de la Comunitat Valenciana i modificacions tècniques puntuals que generaven importants inconvenients pràctics en vincular el mandat dels nous vocals al mateix temps que quedava a la persona a qui succeïen, o l'eventual limitació de la condició jurídica i econòmica dels secretaris-directors dels consells socials.

3. Vist l'anterior, convé fer una referència als motius que han justificat l'elaboració i aprovació d'aquesta norma. Segons s'afirma en l'apartat 3.1 de la MAIN, titulat "*Justificación de la necesidad y oportunidad*":

"*La Disposición Transitoria Segunda de la Ley 2/2003, de 28 de enero, de Consejos Sociales de las Universidades Públicas Valencianas establece que los consejos sociales de las universidades públicas valencianas, en el plazo máximo de un año desde la aprobación de esta ley, adecuarán su Reglamento de organización y funcionamiento.*

Por su parte, el artículo 18 de la referida Ley 2/2003, de 28 de enero, establece que Consejo Social elaborará su Reglamento de organización y funcionamiento que se someterá a la aprobación del Consell de la Generalitat.

A estos efectos, el Consejo Social de la Universitat Jaume I de Castelló, coordinador de los cinco Consejos Sociales de las Universidades Públicas Valencianas y en nombre de todos ellos, en fecha 13 de marzo de 2026 solicita a esta Dirección General la tramitación de la aprobación del Reglamento de Organización y Funcionamiento de común aplicación a los Consejos Sociales de las Universidades Públicas Valencianas, cuyo texto único adjunta, así como la derogación de los correspondientes decretos por los que se aprobaron los actuales reglamentos de organización y funcionamiento de los Consejos Sociales de las cinco Universidades Públicas Valencianas.

A dicha solicitud se aportan los certificados de los Plenos de los Consejos Sociales de las cinco universidades públicas valencianas de aprobación del referido texto único de Reglamento de Organización y Funcionamiento de común aplicación a los Consejos Sociales de las Universidades Públicas Valencianas, celebrados los días 5 de diciembre de 2025 en la Universidad Miguel Hernández de Elche; 18 de diciembre de 2025 en la Universitat de València, en la Universitat Politècnica de València y en la Universidad de Alicante; y 19 de diciembre de 2025 en la Universitat Jaume I de Castellón".

4. Finalment, quant a l'instrument normatiu emprat –Decret del Consell– entenem que aquest és correcte, de conformitat amb el que disposen els articles 18, f) i 33 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell (Llei

del Consell), en relació amb l'article 18.1 de la Llei 2/2003, de 28 de gener. En particular, aquest últim precepte estableix que "*El Consell Social elaborarà el seu Reglament d'organització i funcionament que se sotmetrà a l'aprovació del Consell de la Generalitat*".

Aquest projecte de decret es proposa, a més, per la persona titular de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, òrgan competent per raó de les matèries assignades pel Decret 16/2025, de 3 de desembre, del president de la Generalitat, pel qual es determinen el nombre i la denominació de les conselleries, i les seues competències; i el Decret 186/2025, de 5 de desembre, del Consell, pel qual estableix l'estructura orgànica bàsica de la Presidència i de les conselleries de la Generalitat; tot això, en relació amb el que estableix l'article 28 c) de la Llei del Consell.

Per consegüent, concloem que la Generalitat i, en concret, el Consell, d'acord amb el que s'ha exposat prèviament i en exercici de la potestat reglamentària que té reconeguda *ex* articles 31 i següents de la Llei del Consell, resulta competent per a aprovar aquest projecte de decret. De la mateixa manera, resulta adequat l'instrument normatiu formalment emprat.

<u>Tercera</u>. Procediment d'elaboració del projecte de decret

L'elaboració i la tramitació d'aquest projecte de decret es va ajustar a la via i als tràmits que s'estableixen en l'article 43 de la Llei del Consell que es van desplegar i van completar per mitjà del Decret 24/2009, de 13 de febrer, del Consell, sobre la forma, l'estructura i el procediment d'elaboració dels projectes normatius de la Generalitat, així com al que preveuen, amb caràcter bàsic, els articles 127 a 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP).

Dels tràmits realitzats convé, en particular, esmentar els següents:

1. El procediment es va iniciar mitjançant la Resolució de 9 de maig 2026, de la persona titular de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, d'inici del procediment d'elaboració i aprovació del projecte de decret i, per consegüent, conforme al que disposa l'article 39.1 del Decret 24/2009, de 13 de febrer. En aquesta resolució s'encomanava la tramitació de la norma projectada, mitjançant la realització i impuls dels tràmits necessaris per a la seua aprovació, a la Direcció General d'Universitats.

Convé apuntar ací que l'inici del procediment i, per tant, la futura aprovació del present decret, ha sobrepassat al termini previst en el mandat que conté la disposició transitòria segona de la Llei 7/2024, de 30 de desembre, de la Generalitat, segons la qual "*Els consells socials de les universitats públiques valencianes, en el termini màxim d'un any des de*

l'aprovació d'aquesta llei, adequaran el seu Reglament d'organització i funcionament", ja que aquesta norma va entrar en vigor el 3 de gener de 2025.

Si bé és cert que, com ha assenyalat el Consell d'Estat en diverses ocasions (per totes, Dictamen 403/2012, de 19 d'abril), el transcurs d'aquest termini no constitueix un obstacle insalvable per a aprovar la norma projectada, no ho és menys que el seu incompliment suposa un clar incompliment de la llei abans referida, així com un menyscapte dels principis de seguretat jurídica (article 9.3 de la CE) i d'eficàcia de l'Administració (article 103.1 de la CE). Evidentment, aquest incompliment no pot retraure's únicament a l'òrgan encarregat de la tramitació d'aquesta norma, sinó que, per contra, ha de ser extensible per igual a les corresponents universitats les quals van formular la seua sol·licitud el dia 13 de març de 2026, és a dir, fora del termini legal previst per a l'adequació dels seus corresponents reglaments.

D'altra banda, hem d'indicar que el procediment es va iniciar a sol·licitud dels consells socials. Referent a això, consta la sol·licitud formulada pel Consell Social de la Universitat Jaume I de Castelló, coordinador dels cinc consells socials de les universitats públiques Valencianes, de data 13 de març de 2026, en el qual expressament sol·licita que: "*se tramite la aprobación del Reglamento de Organización y Funcionamiento de común aplicación a los Consejos Sociales de las Universidades Públicas Valencianas, cuyo texto único se adjunta, así como la derogación de los correspondientes decretos por los que se aprobaron los actuales Reglamentos de Organización y Funcionamiento de las Universidades Públicas Valencianas*". Aquesta sol·licitud s'acompanya dels certificats d'aprovació dels plens dels consells socials i del text únic. No obstant això, no consta que s'hagen inclòs en la documentació remesa a aquest òrgan consultiu els referits certificats.

2. A més d'encomanar la tramitació del projecte de decret a la Direcció General d'Universitats, l'esmentada resolució declara la urgència de l'expedient per a la tramitació de la norma. Per tant, es compleix el que preveu l'article 43.1 del Decret 24/2009, de 13 de febrer (després de la modificació operada per l'article 35 del Decret llei 14/2025, de 26 de desembre, del Consell, de mesures urgents davant de la hiperregulació, l'agilitació de procediments i la garantia de la unitat de mercat), és a dir: "*La declaració d'urgència per a la tramitació dels projectes normatius correspondrà a l'òrgan competent per a iniciar el procediment mitjançant la resolució o acord motivat*".

No obstant això, com ja hem apuntat abans en la nostra consideració primera, aquesta declaració d'urgència no es troba motivada. Aquesta previsió no sols es recull en l'esmentat article 43.1 del Decret 24/2009, de 13 de febrer, sinó també en l'article 35.1 de la LPACAP que diu expressament que "*Seran motivats, amb succinta referència de fets i fonaments de dret: (…) e) Els acords d'aplicació de la tramitació d'urgència (…)*". Com afirmem en el nostre Dictamen 377/2026, de 20 de maig, la urgència ha de justificar-se en tant

que suposa una tramitació del procediment d'índole excepcional. Per això, s'adverteix un defecte formal si bé de caràcter no invalidant.

3. S'ha incorporat a l'expedient la MAIN relativa al projecte normatiu objecte de consulta, prevista en l'article 10 de la Llei 6/2024, de 5 de desembre, de simplificació administrativa, i en els articles 30 a 33 del Decret 54/2025, de 15 d'abril, del Consell, de simplificació administrativa i transformació digital. D'acord amb la disposició final sisena d'aquesta llei, el legislador difereix l'entrada en vigor de l'esmentat precepte juntament amb els articles 61 i 66, l'endemà al de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* de l'acord pel qual s'aprova la Guia metodològica per a l'elaboració de la MAIN. Com que aquesta última es va publicar el dia 25 de febrer de 2026 en el DOGV i el procediment per a l'elaboració i tramitació d'aquest projecte de decret es va iniciar el 9 de maig de 2026, resulta plenament aplicable a aquest.

Quant al seu contingut, la MAIN compleix amb el que disposa l'article 10.2 de la Llei 6/2024, de 5 de desembre.

4. La participació de la ciutadania en el procediment d'elaboració de normes amb rang de reglament s'ajusta a dos moments diferents, tal com es recull en l'article 133 de la LPACAP.

D'una banda, el tràmit de consulta pública prèvia, previst tant en l'apartat 1 de l'esmentat article 133 de la LPACAP, com en els articles 14 i 15 de la Llei 4/2023, de 13 d'abril, de la Generalitat, de participació ciutadana i foment de l'associacionisme de la Comunitat Valenciana (Llei 4/2023, de 13 d'abril). Aquest tràmit no s'ha realitzat ja que es tracta d'una norma de caràcter organitzatiu. Referent a això, cal recordar que l'article 14.2, paràgraf 2n de la Llei 4/2023, de 13 d'abril, preveu la possibilitat de prescindir de la fase de consulta pública, entre altres casos, quan es tracte de normes d'organització interna relatives a l'estructura i funcionament de l'Administració, com ocorre en aquest cas amb el projecte normatiu examinat. La Direcció General d'Universitats ha emés, referent a això, un informe justificatiu.

D'altra banda, l'article 133.2 de la LPACAP i els articles 14 i 16 de la Llei 4/2023, de 13 d'abril, preveuen la realització d'un tràmit d'audiència i informació pública. Aquest tràmit no s'ha realitzat ja que es tracta d'una norma de caràcter organitzatiu i resulta d'aplicació igualment en aquest cas el que disposa l'article 14.2, paràgraf 2n de la Llei 4/2023, de 13 d'abril. La Direcció General d'Universitats ha emés, referent a això, un informe justificatiu.

5. Quant a l'informe sobre la necessitat i oportunitat del projecte de decret i a la memòria econòmica, previstos en els articles 43.1, a) de la Llei

del Consell i 39.2 del Decret 24/2009, de 13 de febrer, no consten que s'hagen incorporat a l'expedient. Ara bé, el seu contingut està inclòs en els apartats 3.1 i 6 i 7, respectivament, de la MAIN, per la qual cosa res cal objectar referent a això. Pel que fa al primer, el seu contingut ja ha sigut exposat en part en la consideració segona d'aquest dictamen. I, quant a la memòria econòmica, els apartats 6 i 7 de la MAIN assenyalen que el projecte de decret manca d'impacte econòmic i pressupostari.

De conformitat amb l'article 26.3 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, d'hisenda pública, del sector públic instrumental i de subvencions, "*quan de la memòria econòmica es desprenga que la seua aplicació no comporta despeses, no serà necessari sol·licitar l'informe esmentat en l'apartat 1, sempre que, en el text que se sotmeta a aprovació o autorització, s'incloga, a través de la incorporació d'un apartat, article, disposició o clàusula específica, una referència expressa a la no incidència pressupostària de l'actuació en qüestió*".

Referent a això, s'ha incorporat al projecte de decret una disposició addicional sobre l'absència d'incidència pressupostària.

6. Durant la tramitació del procediment, es recaptaran tots aquells informes que es consideren necessaris, tal com disposa expressament els articles 43.1, d) i 53.1 de la Llei del Consell.

A propòsit de l'anterior, consta en la MAIN una referència expressa a l'impacte de gènere del projecte de decret, per la qual cosa es dona compliment al que preveu l'article 4 bis de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la igualtat entre dones i homes. També consta l'impacte en la família, la infància i l'adolescència, en compliment del que estableix l'article 22 quinquies de la Llei orgànica 1/1996, de protecció del menor i en la disposició addicional dècima de la Llei 40/2003, de protecció de les famílies nombroses.

Addicionalment, s'ha incorporat a l'expedient un informe sobre l'impacte de gènere del projecte de decret, emés per la subdirectora del Gabinet Tècnic, de data 15 de juliol de 2026, i un informe sobre l'impacte en la infància, l'adolescència i les famílies del projecte de decret, emés per la subdirectora general de Família, Infància i Adolescència i Repte Demogràfic, de data 13 de juliol de 2026.

Així mateix, consta informe favorable de simplificació administrativa emés pel director general de Simplificació Administrativa, de data 15 de juliol de 2026, per la qual cosa es compleix amb l'article 10.5 de la Llei 6/2024, de 5 de desembre. De la mateixa manera, consta informe favorable de la DGTIC, de data 13 de juliol de 2026, i informe favorable de la Delegació de Protecció de Dades de la Generalitat en compliment del que disposa l'article 33 del Decret 54/2025, de 15 d'abril, del Consell, de simplificació administrativa i transformació digital.

També consta informe de petjada dels grups d'interés negatiu del projecte de decret, emés per la Subsecretaria de la Conselleria d'Educació, Universitats i Ocupació, per la qual cosa es compleix amb el que disposa l'article 18.1 de la Llei 25/2018, de 10 de desembre, reguladora de l'activitat dels grups d'interés de la Comunitat Valenciana i l'article 21.2 del Decret 172/2021, de 15 d'octubre, del Consell, de desplegament de la Llei 25/2018, de 10 de desembre, reguladora de l'activitat dels grups d'interés de la Comunitat Valenciana.

D'altra banda, de conformitat amb l'article 43.1, a) de la Llei del Consell i l'article 40 del Decret 24/2009, de 13 de febrer, es remetrà una còpia de l'expedient a la Presidència i a les conselleries en l'àmbit de les quals poguera incidir el projecte normatiu amb la finalitat que emeten informe. En el cas de no afectar les competències del departament, la Subsecretaria emetrà informe indicant aquesta circumstància. Referent a això, consta un informe de no incidència del projecte de decret en l'àmbit competencial de Presidència i Conselleries, subscrit per la Subsecretària de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, de data 21 de juliol de 2026, per la qual cosa es compleix amb el que preveu l'esmentada normativa.

Consta en l'expedient el certificat emés per la Direcció General d'Universitats pel qual s'acredita que en la reunió del Ple del Consell Valencià d'Universitats i de Formació Superior celebrada el dia 22 d'abril de 2026 l'esmentat òrgan col·legiat ha tingut coneixement del projecte de decret.

De la mateixa manera, consta el certificat emés per la Direcció General d'Universitats pel qual s'acredita que en la reunió de la Comissió Permanent del Consell Interuniversitari Valencià d'Estudiants celebrada el dia 11 de maig de 2026, l'esmentat òrgan col·legiat ha tingut coneixement del projecte de decret.

En tots aquests informes no es posa de manifest element obstatiu cap a l'elaboració i aprovació de la norma projectada.

7. Finalment, s'ha incorporat a l'expedient l'informe preceptiu de l'Advocacia de la Generalitat, de conformitat als articles 43.1, e) de la Llei del Consell i 5.2, a) de la Llei de la Generalitat 10/2005, de 9 de desembre, d'assistència jurídica a la Generalitat. Així mateix, consta informe de contestació a l'Advocacia General de la Generalitat, emés per la Direcció General d'Universitats, de data 23 de setembre de 2026, i informe dels presidents i secretaris dels consells socials de les universitats públiques valencianes en resposta a l'informe de l'Advocacia de la Generalitat. Aquest informe va ser complementat per l'informe de data 1 d'octubre de 2026 emés per la mateixa Direcció General.

<u>Quarta</u>. Estructura i contingut

El text del projecte de decret consta d'una part expositiva precedida d'un índex, una part dispositiva integrada per un únic article, dos disposicions addicionals, una disposició derogatòria, una disposició final i un annex. L'annex conté l'articulat del Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes.

Preàmbul

Article únic. Aprovació del Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes.

Disposicions addicionals
Primera. Incidència pressupostària
Segona. Protecció de dades

Disposició Derogatòria

Disposició final Única. Entrada en vigor

Annex. Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes.

Pel que fa a l'estructura de l'annex, aquest es divideix en huit títols: el títol I, que porta per rúbrica "*El Consell Social: fins i competències*"; el títol II, "*Composició del Consell Social*"; el títol III, "*Estatut dels membres del Consell Social*"; el títol IV, "*Organització del Consell Social*"; el títol V, "*Funcionament del Consell Social*": el títol VI, "*Règim jurídic dels acords*"; el títol VII, "*Règim Econòmic*"; i, el títol VIII, "*Organització administrativa*". A l'anterior resta afegir que l'annex està precedit, a més, per un preàmbul i que finalitza amb una disposició transitòria, una derogatòria i una altra addicional.

Referent a això, es compleix amb el que es preveu en títol II del Decret 24/2009, de 13 de febrer.

<u>Cinquena.</u> Observacions i suggeriments al projecte de decret

Al llarg del procediment d'elaboració del projecte de decret, s'han anat incorporant la major part de les observacions efectuades pels diferents òrgans que han participat en la tramitació de la norma projectada. Aquesta institució consultiva, que és l'última a informar, conforme al que preveuen els articles 2.4 de la Llei de la Generalitat Valenciana 10/1994, de creació d'aquest Consell, i 5 del Decret 37/2019, de 15 de març, del Consell, pel qual s'aprova

el Reglament del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, examinat el text del decret projectat, formula les observacions generals següents.

A) Sobre l'elaboració d'un Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes.

Tal com hem assenyalat abans, l'article 18.1 de la Llei 2/2003, de 28 de gener, disposa que "*El Consell Social elaborarà el seu Reglament d'organització i funcionament que se sotmetrà a l'aprovació del Consell de la Generalitat*". En virtut d'aquest precepte, s'han aprovat els reglaments dels consells socials relatius a les següents universitats públiques valencianes: Universitat Politècnica de València (Decret 287/2004, de 23 de desembre); Universitat Miguel Hernández d'Elx (Decret 46/2005, de 4 de març); Universitat Jaume I de Castelló (Decret 47/2005, de 4 de març); Universitat de València (Decret 48/2005, de 4 de març); i Universitat d'Alacant (Decret 17/2006, de 27 de gener).

Amb l'aprovació de la Llei 7/2024, de 30 de desembre, que modifica la Llei 2/2003, de 28 de gener, la disposició transitòria segona imposa als consells socials de les universitats públiques valencianes l'obligació d'adequar, en el termini d'un any, els seus respectius reglaments d'organització i funcionament als nous canvis introduïts. Per aquesta raó, els plens dels consells socials de les universitats públiques valencianes abans referides van aprovar el text únic de Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes que, posteriorment, han remés a la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats per a la seua tramitació i aprovació.

Per consegüent, la novetat que introdueix aquest projecte de dictamen és que, amb motiu de l'exigència d'adequació abans assenyalada, s'aprofita per a desenvolupar una norma comuna a tots els consells socials, en contrast amb el que es feia fins al present, això és, l'aprovació de reglaments individuals per a cada un dels consells socials de les universitats públiques valencianes.

A pesar que l'article 18.1 de la Llei 2/2003, de 28 de gener, es referisca de manera individual a cada un dels consells socials, res impedeix que tots aquests, de forma consensuada decidisquen ara, i a propòsit de l'esmentada disposició transitòria segona, elaborar un sol reglament de manera comuna. I això ja que aquesta fórmula respecta plenament la potestat d'autoorganització que tenen conferida cada un dels esmentats consells socials i que constitueix, en última instància, el fonament que els habita per a elaborar aquest tipus de disposicions de caràcter general.

En definitiva, es tracta d'una opció plenament vàlida des de la perspectiva del principi de legalitat i que mereix, a més, un judici favorable des del punt de vista de la tècnica normativa, mentre reuneix en una sola norma la regulació aplicable a tots els consells socials, amb la qual cosa s'avança cap a una legislació més simplificada, racionalitzada i eficient.

B) Sobre la reproducció de preceptes legals en normes reglamentàries.

La norma projectada conté nombroses repeticions de la Llei 2/2003, de 28 de gener, al llarg del text contingut en l'annex. Això es posa de manifest, especialment, en el títol III, amb els articles 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 12, on es realitza una reproducció pràcticament idèntica del que disposa l'esmentada llei autonòmica.

Aquest Consell ha assenyalat en reiterades ocasions (per tots, Dictamen 272/2018, de 3 de maig) que la tècnica de la reproducció parcial o la reiteració de normes d'estatals per lleis autonòmiques constitueix una "*deficient tècnica legislativa*" (STC 146/1993, FJ6º), "*peligrosamente abierta a potenciales inconstitucionalidades*" (STC 162/1996, FJ3º).

Igualment, respecte de la reproducció, per una norma estatal o autonòmica, d'un precepte de la Constitució, s'ha establert que "*no es técnicamente correcto transcribir en las leyes los preceptos constitucionales*" (STC 76/1983, FJ 23é), en suposar una incorrecció tècnica "*que las Leyes contengan normas meramente reiterativas de los preceptos constitucionales con la finalidad de declararlos aplicables en ámbitos o sectores en que ya resultan aplicables por imperativo constitucional*" (STC 118/1996, FJ 12é).

L'anterior és igualment extensible als supòsits, com l'ara examinat, en què es reprodueixen determinats preceptes legals en normes reglamentàries o s'inclouen amb modificacions concretes. I és que, com adverteix l'Advocacia de la Generalitat en el seu informe, amb cita de la STC 51/2019 d'11 d'abril de 2019, es tracta d'una tècnica que "*encierra algunos peligros con relevancia constitucional",* ja que, *"se presta a un margen de inseguridad y error (…) y siempre queda sometida a la necesidad de atender en su día a las eventuales modificaciones de las normas superiores así 'incorporadas' al ordenamiento de rango inferior*".

A l'anterior hem d'afegir, fins i tot si cap, un argument més. Quan es tracta de reglaments que es dicten en execució d'una llei, com és el cas examinat, no pot perdre's de vista que la seua comesa és el de completar, desplegar, aplicar i detallar el que disposa la llei. D'ací ve que l'opció de repetir en idèntics termes el contingut de la llei en el reglament, no sols resulte deficient des del punt de vista de la tècnica normativa, sinó que s'allunya de la finalitat que tenen atribuïda aquestes disposicions, ja que, la reiteració de preceptes ni completa ni desenvolupa ni detalla la llei.

En definitiva, la reiteració en projectes normatius de conceptes o altres aspectes ja regulats en una altra disposició ("*lex repetitae*") és una tècnica normativa deficient que s'ha d'evitar.

<u>Sisena.</u> Observacions a l'annex del decret projectat (Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes)

Al preàmbul de l'annex

L'annex comença amb un preàmbul el qual s'afegeix al preàmbul del projecte de decret de tal forma que, en el text projectat, coexisteixen dos preàmbuls diferents. Com ja va exposar aquest Consell Jurídic Consultiu en el seu Dictamen 710/2025, de 15 d'octubre, la decisió d'inserir dos preàmbuls no sols resulta desencertada des d'una perspectiva de tècnica normativa, sinó també des d'un punt de vista teleològic.

El preàmbul no és més que la part expositiva o introductòria d'una norma, mancada de cap valor normatiu (STC 150/1990, de 4 d'octubre), que té per finalitat recollir, entre altres, els motius i les raons que han portat a la seua elaboració i aprovació, o l'emplenament dels principis de bona regulació. D'ací ve que, sense embuts, solament puga establir-se un únic preàmbul en un text normatiu, ja que, difícilment pot admetre's per raons de sistematicitat dues introduccions en una mateixa norma, la qual cosa comporta el risc d'incórrer bé en una reiteració, bé en la presentació d'un exordi mancat de cap caràcter introductori.

Doncs bé, el preàmbul que s'insereix en l'annex manca, precisament, de qualsevol tret que ens permeta identificar-lo amb la part expositiva d'una norma. El seu contingut no sols no s'ajusta als requisits que estableix l'article 11.1 del Decret 24/2009, de 13 de febrer, sinó que, a més, resulta incomplet, ja que, únicament al·ludeix a la conferència de presidents de consells socials de 26 de febrer de 2021 i a la disposició transitòria segona de la Llei 7/2024, de 30 de desembre. Per si no fora prou, aquesta última referència pot generar, a més, confusió en els potencials destinataris per resultar inexacta. En efecte, en el paràgraf segon es diu: *"(…) el objetivo prioritario ha sido, fundamentalmente, la adecuación de los reglamentos existentes a la normativa universitaria vigente, en el plazo establecido, de conformidad con la Disposición Transitoria Segunda de la mencionada Ley 7/2024*". Com ja hem advertit en la consideració tercera d'aquest dictamen, l'aprovació de la norma projectada sobrepassa el termini atorgat pel legislador, per la qual cosa hauria d'optar-se per una altra redacció.

Per tot això, i com ja va apuntar aquest Consell Jurídic Consultiu en els seus dictàmens 710/2025 i 278/2021, se suggereix que aquest preàmbul

s'elimine de l'annex i que el seu contingut es reubique en el preàmbul del projecte de decret.

Observació de caràcter general sobre la composició dels òrgans col·legiats que es regulen en la norma projectada

Com hem declarat reiteradament, la composició dels òrgans col·legiats ha d'ajustar-se al principi de presència equilibrada de dones i homes, que resulta del que estableixen la Llei 9/2003, de la Generalitat, de 2 d'abril, per a la igualtat entre dones i homes i la Llei orgànica 3/2007, de 22 de maig, per a la igualtat efectiva de dones i homes, la qual cosa haurà de traslladar-se al text de l'article 4 (que regula la composició del Consell Social) i al de l'article 16 (que regula la composició de les comissions).

Aquesta observació és **essencial** a l'efecte de l'article 77.3 del Reglament d'aquest Consell.

A l'article 1. Del Consell Social

L'apartat primer diu: "*Els Consells Socials de les universitats públiques valencianes es van constituir conforme al que disposa la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, i la Llei 2/2003, de 28 de gener, de la Generalitat, de consells socials de les universitats públiques valencianes, modificada per la Llei 7/2024, de 30 de desembre, de la Generalitat, per a la seua adaptació a la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del Sistema Universitari, així com en els respectius estatuts de les universitats públiques valencianes".*

Aquest apartat és més propi de la part expositiva que de la dispositiva de la norma projectada, ja que es limita a assenyalar simplement les normes en virtut de les quals es van constituir els consells socials. És a dir, no estableix cap regulació *pro futur,* sinó que es limita a reflectir un fet passat. A més, la seua redacció pot generar confusió perquè sembla que afirme que la norma que va constituir –cal entendre, "va crear"– els consells socials va ser la LOU, quan això no és així. Tal com hem esmentat en la nostra consideració segona la norma que va crear aquests òrgans, va ser la Llei orgànica 11/1983, de 25 d'agost, de reforma universitària. Posteriorment, la LOU i la LOSU ampliarien i modificarien les competències d'aquests òrgans. Cal anotar que, en l'àmbit del sistema universitari valencià, ja existien abans de la LOU consells socials. Servisca d'exemple, el Decret 30/1986, de 10 de març, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Consell Social de la Universitat de València.

Per tot això, es recomana reubicar el contingut d'aquest apartat en el preàmbul i corregir l'afirmació formulada sobre la constitució dels consells socials per resultar errònia.

L'apartat segon, *in fine,* d'aquest article diu: "*(…) sense perjudici que el procés d'aprovació i reforma d'aquest Reglament s'haja de realitzar per cada Consell Social, conforme a la llei*".

En relació amb aquest últim incís, aquest Consell Jurídic Consultiu comparteix l'explicació que es dona en l'informe dels presidents i secretaris dels consells socials de les universitats públiques valencianes en resposta a l'informe de l'Advocacia de la Generalitat. Ara bé, això no obsta perquè formulem les consideracions següents.

En primer lloc, entenem que la inclusió d'aquest incís, si bé no presenta objecció des del punt de vista legal, resulta prescindible per innecessària. Certament, com hem assenyalat abans en la consideració cinquena d'aquest dictamen, res impedeix que els consells socials de les diferents universitats públiques valencianes de forma consensuada decidisquen elaborar un sol reglament de manera comuna. D'ací ve que, al nostre judici, resulta superflu especificar aquesta qüestió en aquest precepte. En qualsevol cas, si es manté aquest aclariment, entenem que seria més apropiada reubicar-la en la part expositiva de la norma projectada, quan s'al·ludeix al consens aconseguit per les presidències dels diferents consell socials de les universitats públiques.

I, en segon lloc, cal tindre en compte que la finalitat de la norma projectada és adequar els reglaments dels consells socials als canvis introduïts per la Llei 7/2024, de 30 de desembre. I aquesta llei no introdueix cap canvi en l'article 18.1 de la Llei 2/2003, de 28 de gener.

A l'article 22. Constitució

L'apartat primer, *in fine*, diu: *"(…) conforme estableix la legislació específica".* Aquest incís resulta innecessari en la mesura en què resulta suficientment clar que la norma que preveu aquesta disposició és la Llei 2/2003, de 28 de gener, la qual, precisament, estableix aquest contingut en l'article 19.1. D'ací ve que es recomane la seua remoció del text.

D'altra banda, l'apartat segon diu el següent: "*Sense perjudici de l'obligatorietat establida per als membres del Consell Social d'assistir a les reunions del Ple o de les seues comissions, si existeix causa justificada, els vocals podran delegar el seu vot, per escrit i per a una reunió concreta, en un altre component del Consell Social assistent a la reunió de què es tracte, computant a l'efecte de constitució del corresponent Ple o Comissió (…)*".

L'article 17 de la Llei 2/203, de 28 de gener, diu: "*No obstant això, l'obligatorietat establida per als membres del Consell Social d'assistir a les reunions de l'òrgan, si existeix causa justificada, qualsevol d'aquells podrà delegar la seua assistència a favor d'un altre component del Consell assistent*

a la reunió de què es tracte, sempre que es faça per escrit firmat pel conseller delegant en el qual es faça constar el motiu que impedeix la seua assistència a la sessió. Es pot concedir la delegació de manera genèrica o expressant el sentit del vot per als diversos punts de l'ordre del dia".

Com pot observar-se, mentre que en la llei es diu que qualsevol dels membres del Consell Social podrà delegar la seua assistència a favor d'un altre component, l'apartat segon de l'article 22 projectat al·ludeix únicament als vocals. Desconeixem si aquesta diferència es deu a un error. En qualsevol cas, recomanem revisar aquest apartat perquè no hi haja discordança entre el que ha preceptuat la llei i el projecte normatiu.

A les disposicions transitòria, derogatòria i final

L'annex conclou amb la inclusió d'una disposició transitòria, una derogatòria i una altra final. Al nostre parer, aquesta opció resulta desencertada.

En primer lloc, l'annex constitueix un apèndix de la norma projectada; més concretament, una extensió de l'article únic de la part dispositiva, per la qual cosa no pot incloure una part final, ja que, aquesta, evidentment, ha d'estar en el projecte normatiu. En altres paraules, no poden existir dues parts finals en una mateixa norma. A més, les disposicions finals no formen part del contingut mateix dels annexos. Així, l'article 36 del Decret 24/2009, de 13 de febrer, diu: "*Sense perjudici del que disposa els dos articles següents, els annexos contindran:*

1. Aquells aspectes que no puguen expressar-se mitjançant l'escriptura.

2. Les relacions de persones, béns, llocs i elements anàlegs, respecte dels quals s'haja de concretar l'aplicació de les disposicions del text.

3. Els acords o convenis als quals el text dota de valor normatiu.

4. Aquells altres documents que, per la seua naturalesa i contingut, hagen d'integrar-se en el projecte normatiu com a annex".

I, en segon lloc, la inclusió en aquest cas de la disposició derogatòria suposa incórrer en una reiteració de continguts, ja que, aquesta previsió ja ha sigut establida en la disposició derogatòria única del projecte de decret.

Per tot això, suggerim que es reubiquen aquestes disposicions en la part final del projecte de decret.

<u>Sisena.</u> Qüestions de tècnica normativa i aspectes de redacció

Amb caràcter general, el centre directiu encarregat de l'elaboració i de la tramitació d'aquest projecte de decret, que va ser la Direcció General d'Universitats, va atendre el compliment dels criteris de sistemàtica i de tècnica normativa establerts en els preceptes i en les regles del Decret 24/2009, de 13 de febrer.

Quant a la redacció del text del projecte normatiu, es constata que ha sigut bastant acurada i atenta, utilitzant un llenguatge administratiu modern, inclusiu i sense aparent discriminació de gènere, la qual cosa, sens dubte, influeix en la qualitat d'aquest projecte de decret.

Després de l'examen del projecte de decret pel que s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes, aquest Consell Jurídic Consultiu estima que és conforme amb l'ordenament jurídic.

III
CONCLUSIÓ

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana és del parer:

Que el projecte de decret pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament de comuna aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes s'ajusta al principi de legalitat i és conforme amb l'ordenament jurídic, sempre que s'atenga l'observació **essencial** realitzada.

V.H., no obstant això, resoldrà el que considere procedent.

València, 7 d'octubre de 2026

EL SECRETARI GENERAL

LA PRESIDENTA

HBLE. SRA. CONSELLERA D'EDUCACIÓ, CULTURA I UNIVERSITATS

VOT PARTICULAR

Que formula el conseller Enrique Fliquete Lliso al Dictamen 701/2026 (expedient 600/2026) aprovat pel Ple d'aquest Consell de 7 d'octubre 2026 relatiu al projecte de decret pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament d'aplicació als consells socials de les universitats públiques valencianes.

Discrepo respetuosamente de la opinión mayoritaria del Pleno respecto a la observación general realizada que exige que la composición del Consejo y las comisiones que se prevén en la norma (arts. 4 y 16) se ajuste al principio de presencia equilibrada de mujeres y hombres. Y ello con fundamento en el siguiente motivo:

Único. Respecto a la observación esencial que exige que la composición de los órganos colegiados se ajuste al principio de presencia equilibrada entre mujeres y hombres, debo reiterar mi posición -constante- de no exigibilidad de la misma, pues sólo se trata de un criterio general que deberá "procurarse", pero que, en sí misma, carece de carácter imperativo. Establecer la necesidad de consignar expresamente en la norma el principio de presencia equilibrada de mujeres y hombres en la composición de órganos colegiados, implicaría la existencia de un mandato en norma superior que exigiese de forma imperativa que la norma contuviese tal mención. Sin embargo, ni existe dicho mandato imperativo, ni es una obligación jurídica, ni resulta exigible la consignación del principio en el texto, ni es inexcusable su aplicación.

La Ley valenciana 9/2003, de 2 de abril, para la igualdad entre mujeres y hombres, prevé, en su art. 10, respecto a la composición equilibrada en los órganos en la participación política, que *"Les Corts Valencianes y el Consell de la Generalitat procurarán en el nombramiento o designación de personas, para constituir o formar parte de órganos o instituciones, que exista una presencia paritaria de mujeres y hombres"*. De una parte, tal directriz sólo se refiere a los nombramientos que realicen les Corts Valencianes y el Consell de la Generalitat. Y ninguna de ambas instituciones son las que realizarán el nombramiento de los miembros de la comisión que prevé el proyecto. De otra parte, el término que utiliza en art. 10 de la Ley valenciana es "procurarán", el cual no conforma una exigencia incondicional cuyo incumplimiento pueda generar una contravención del ordenamiento jurídico.

Este Consejero ha defendido -frente al criterio mayoritario del Pleno- que no existe mandato imperativo que establezca que la presencia equilibrada de mujeres y hombres constituya una obligación jurídica, ni sea inexcusable su aplicación. La LO de Igualdad, en su art. 14.4, establece como un "criterio general" de actuación de los poderes públicos "*la participación equilibrada de*

mujeres y hombres en las candidaturas electorales y la toma de decisiones". Dicho "criterio general", como su propio nombre indica, supone un principio de actuación, cuya dimensión no es la imposición de una obligación directa, sino que determina una pauta que deberán seguir los poderes públicos, cuya concreción se efectúa en otros preceptos de la propia Ley. Si la Ley Valenciana de Igualdad y la Ley básica de igualdad utilizan el término "procurar" habrá que impetrar en el significado concreto del término "procurar" escogido tanto por el legislador básico estatal como por el legislador autonómico, y si guarda coherencia con el valor jurídico del "criterio general de actuación" del art. 14.4 de la misma ley básica.

Así el "criterio general de actuación" que establece el art. 14.4 de la LO, tiene un valor jurídico programático, según expresa el propio Preámbulo de la norma, al considerarlo como "pauta de actuación" o "criterio de orientación de las políticas públicas". La Sentencia de 23 de febrero de 2010, del Tribunal Superior de Justicia Madrid, Sala Contencioso-Administrativo, considera que en la ley Orgánica 3/2007 se "*distingue una parte programática, para orientar políticas activas que promueva la igualdad y otra consistente en regulaciones específicas -entre las que cabe destacar de forma paradigmática la disposición adicional segunda- que constituyen verdaderos mandatos dirigidos a quienes participan en las relaciones jurídicas a que se refieren. El mero apartamiento o el incumplimiento de los principios orientadores contenidos en las normas de esta naturaleza de la LO 3/2007, no puede dar lugar a la anulación del decreto de nombramiento de Consejeros (…)"* (F. J. 4º). De esta forma, no cabe admitir un pretendido automatismo consecuencia de la consideración como principio general de presencia equilibrada, que lo convierta en un deber de obligación aplicable imperativamente a todo supuesto. Tal automatismo ha sido además excluido expresamente por el Tribunal Supremo al afirmar que su naturaleza es la propia de un principio rector o criterio orientador.

La Sentencia Tribunal Supremo, Sala Tercera, de 10 de mayo de 2016, en su Fundamento Jurídico Séptimo, indica que *"El criterio de la preferencia de las mujeres a igualdad de méritos no opera con rígido automatismo como una norma universal de obligado e incondicionado desplazamiento de los aspirantes varones, pero sí que opera como un principio rector de la decisión que exige que se expliquen cumplidamente, caso por caso, las razones por las que se prescinde casuísticamente de esa regla".* Tal pronunciamiento se reitera en la Sentencia Tribunal Supremo, Sala Tercera, número 1136/2017 de 27 de junio de 2017, la cual fue objeto de un Recurso de Amparo ante el Tribunal Constitucional, donde se invocaba la vulneración del derecho fundamental a no ser discriminada por razón de sexo, prohibición constitucional del inciso segundo del artículo 14 CE, por inaplicación de las medidas de acción positiva en favor de la mujer. El Tribunal Constitucional, en su Auto 119/2018, de 13 de noviembre de 2018, inadmitió dicho Recurso de Amparo al considerar que no existía vulneración del derecho fundamental invocado.

El mismo Auto, respecto a la representación equilibrada de mujeres y hombres en los tribunales u órganos técnicos de selección, con cita de la Sentencia del Tribunal Constitucional 13/2009 de 19 de enero, indica que la cláusula de reserva se interpretará *"como garantía de que, respecto de los miembros de tales órganos de selección, cumplirá siempre con los principios constitucionales de mérito y capacidad (art. 103.3 CE) pues si ello no fuera posible puntualmente deberá romperse con la regla de proporción equilibrada en la constitución del órgano*"[1].

Dicho planteamiento ha sido el seguido en numerosos pronunciamientos de los Tribunales Superiores de Justicia de toda España. La invocación del "criterio general de actuación" del art. 14.4 de la L.O. 3/2007 para instar la anulación de nombramientos de órganos de selección y cargos públicos que no han cumplido con el "criterio general" de presencia equilibrada, o incluso para anulación de acuerdos adoptados por éstos órganos, ha sido rechazada generalmente: Sentencias del Tribunal Superior de Justicia de la Comunitat Valenciana, Sala de lo Contencioso-Administrativo, de 5 de febrero de 2019, la del Tribunal Superior de Justicia de Madrid, Sala de lo Contencioso-Administrativo de 14 noviembre de 2018, la del Tribunal Superior de Justicia de Cantabria de 29 diciembre de 2016, la del Tribunal Superior de Justicia de Madrid, Sala de lo Contencioso-Administrativo, de 29 de diciembre 2016.

---

[1] El citado Auto del Tribunal Constitucional indica: *""No forma parte del contenido esencial del art. 14 CE un teórico derecho fundamental a que se superen las situaciones de desigualdad histórica con la adopción de medidas específicas con este fin. Si bien tales medidas pueden implementarse, ello ha de hacerse dentro de los límites estrictos que marca nuestra doctrina; de lo contrario dichas medidas serán discriminatorias y por ello inconstitucionales. El derecho a la no discriminación del art. 14 CE no opera, pues, como fundamento de las medidas correctoras de la desigualdad material, aunque sí interviene activamente para la erradicación de las causas jurídicas que han determinado esta última. Se erige dicho art. 14 CE, más bien, en el límite de dichas medidas correctoras. El fundamento constitucional para la adopción de las diversas medidas de acción positiva se encuentra, distintamente, en el art. 9.2 CE (…)"*
"Las medidas de acción positiva que pudieran fijarse en el acceso y la promoción del empleo en la función pública, no pueden dictarse ni ser aplicadas al margen de los principios constitucionales de mérito y capacidad (art. 103.3 CE) que se integran en el contenido del derecho fundamental de acceso a un cargo público en condiciones de igualdad (art. 23.2 CE). Y conforme al ordenamiento de la Unión europea que nos vincula y es fuente a su vez de interpretación de nuestros derechos fundamentales (art. 10.2 CE), tampoco es posible establecer un sistema de selección en el empleo que otorgue una preferencia automática a la mujer, sin articular reglas en ese procedimiento que garanticen el examen de todas las circunstancias personales de los candidatos, susceptibles de ser tenidas en cuenta en la ponderación de los méritos exigidos (cláusula de apertura).
Esta tesis de la recurrente —en este punto de su queja de vulneración del artículo 14 CE— es que a igualdad de méritos y sin ninguna otra consideración, la plaza debió serle otorgada por vía de acción positiva o discriminación inversa. Así planteado, sin embargo, resulta contrario a la Constitución y al ordenamiento de la Unión Europea (…) la acción positiva que se solicita en la demanda se sustenta en un automatismo que prescinde indebidamente de los principios constitucionales, y del derecho de la Unión Europea, de mérito y capacidad".

De la jurisprudencia citada se advierte que el art. 14.4 de la LO Igualdad es un criterio general de actuación el cual no determina mandato inexcusable, pues su concreción, respecto al nombramiento de cargos de responsabilidad, se convierte en "procurarán atender" (art. 16) no en un "deberán atender". Por tanto, desde el criterio general, no se extrae una obligación jurídica de aplicar incondicionalmente el principio de presencia equilibrada, pues su contenido se determina en otros preceptos de la propia Ley, y, en su caso, en sus normas de desarrollo.

Y "procurar", en la primera acepción del término (RAE), significa "Hacer diligencias o esfuerzos para que suceda lo que se expresa", esto es, un actuar ordenado a que algo ocurra, agotándose la obligación en el intento, y no en la realización efectiva, que sería la propia del mandato imperativo. La obligación de "procurar atender", significa que los poderes públicos deberán esforzarse para atender al principio de presencia equilibrada, si bien la acción que debe conseguirse, finalidad de la acción de "procurar", es "atender" al principio, y no su aplicación imperativa. Su realización se condiciona a las circunstancias del caso y a la eventual concurrencia de otros valores o principios que puedan entrar en concurrencia. Se debe intentar, y no conseguirlo solo será excusable si se dan razones fundadas y objetivas, debidamente motivadas. Transformar el término "procurar" en un deber imperativo, supone alterar el significado pretendido por el legislador orgánico, el cual pudo establecer, como obligación incondicionada, la aplicación el principio de presencia equilibrada en todo nombramiento, pero sin embargo, no lo determinó como tal. En consecuencia, son los Poderes Públicos quienes establecerán las actuaciones encaminadas a atender al principio general de presencia equilibrada, y realizar los esfuerzos necesarios en tal sentido.

Por ello que considero que la observación general esencial realizada que exige que la composición del Consejo y las comisiones garantice la presencia equilibrada entre hombres y mujeres, es innecesaria y carece de la condición de esencialidad que se le irroga según se establece en el art. 77 del Reglamento del Consell Jurídic Consultiu.

En Valencia, a ocho de octubre de dos mil veintiséis

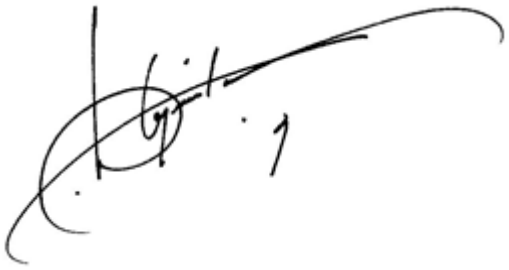

Enrique Fliquete Lliso
CONSEJERO VICEPRESIDENTE